

Laten de zorgverzekeraars eens stoppen met het vergoeden van kwakzalverij, dat is beter en goedkoper voor iedereen

Posted on 11 oktober 2025 by Wim Groot

Steeds meer mensen bezoeken een chiropractor vanwege hun nek- of rugklachten. Exacte cijfers ontbreken, maar in ons land zijn meer dan driehonderd chiropractors actief die jaarlijks een miljoen behandelingen uitvoeren. Het aantal chiropractors is in de afgelopen vijf jaar met 45 procent toegenomen. In de Verenigde Staten, waar meer cijfers bekend zijn, bezoekt jaarlijks zo'n 11 procent van de volwassenen een chiropractor.

Chiropraxie is niet ongevaarlijk. De helft van de mensen die door een chiropractor zijn behandeld, loopt daar lichamelijke schade door op. In enkele gevallen kan het 'kraken' van de nek door een chiropractor leiden tot beknelling van de halsslagader met een herseninfarct of beroerte tot gevolg. Hierdoor kunnen mensen overlijden.

Ondanks deze gevaren zijn chiropractors en andere alternatieve genezers zeer populair. Nederlanders geven jaarlijks een half miljard euro uit aan alternatieve genezers. In totaal telt ons land meer dan 20.000 alternatieve genezers. Vooral het aantal yogadocenten is de afgelopen jaren flink toegenomen.

Tevreden gebruikers

In 2018 gaf 11 procent van de volwassenen aan in het afgelopen jaar een alternatieve genezer te hebben bezocht. Tussen 2013 en 2018 deed zelfs een op de vijf volwassenen een beroep op een alternatieve genezer. Het vaakst ging men – naast de chiropractor – naar de osteopaat en de acupuncturist.

Vooral vrouwen, mensen tussen 15 en 65 jaar en hogeropgeleiden bezoeken alternatieve genezers. Mensen met een niet-westerse achtergrond doen dat daarentegen minder vaak. Gebruikers zijn over het algemeen erg tevreden. Dit komt waarschijnlijk vooral doordat alternatieve genezers meer tijd uittrekken voor de patiënt, een luisterend oor bieden en vaak de verwachting wekken de klachten te kunnen verhelpen. Een kwart van de Nederlanders hecht zelfs evenveel waarde aan alternatieve geneeswijzen dan aan reguliere gezondheidszorg. Opnieuw zijn het vooral vrouwen en mensen tussen 15 en 65 die veel waardering hebben voor alternatieve geneeswijzen.

Opvallend is ook dat van de volwassenen die níet naar een alternatieve genezer zijn geweest, slechts 15 procent zegt dat dat is omdat ze meer vertrouwen hebben in de reguliere gezondheidszorg. Slechts 11 procent zegt niet te geloven in de werking van alternatieve geneeswijzen.

De cijfers over het geloof en vertrouwen in alternatieve geneeswijzen laten zien dat het gebrek aan kennis groot is. Alternatieve geneeswijzen werken vrijwel nooit en kunnen soms zelfs ernstige gezondheidsschade veroorzaken. Soms met de dood tot gevolg. Dit gebrek aan kennis wordt gevoed door de valse verwachtingen die alternatieve behandelaars wekken. Ze schermen vaak met resultaten van dubieus en pseudowetenschappelijk onderzoek dat zou bewijzen dat de behandeling werkt. Ook het voorbehoud 'gezondheidsclaim in afwachting van Europese toelating' die sommige homeopathische fabrikanten in hun radioreclames vermelden, wekt toch vooral de indruk dat het slechts een kwestie van tijd is tot het kwakzalvermiddel officieel wordt goedgekeurd.

Dubieus is ook de rol van zorgverzekeraars bij het legitimeren van kwakzalverij. Bijna alle zorgverzekeraars bieden aanvullende zorgverzekeringen aan waarbij alternatieve geneeswijzen worden vergoed. Uit een enquête van het televisieprogramma *Radar* bleek dat in 2021 bijna een kwart van de Nederlanders een aanvullende verzekering had voor alternatieve geneeswijzen.

Medeverantwoordelijk voor schade

Om in het basispakket van de zorgverzekering te worden opgenomen, moet een behandeling op basis van 'de stand van de wetenschap en de praktijk' tot de gebruikelijke zorg behoren. Voor nieuwe geneesmiddelen geldt dat ze alleen in het pakket worden opgenomen als ze bewezen effectief zijn en de prijs in verhouding staat tot de gezondheidswinst die het geneesmiddel oplevert. Alleen als het werkt, wordt een behandeling in het basispakket opgenomen en mag de zorgverzekeraar het vergoeden.

Dit geldt niet voor de aanvullende zorgverzekeringen en dat verschil is voor verzekerden niet altijd duidelijk. Die denken: als de zorgverzekeraar het vergoedt, dan zal het wel goed zijn. De aanvullende zorgverzekeringen voor alternatieve geneeswijzen verschaffen zo legitimiteit aan bewezen niet effectieve en gevaarlijke zorg. Door deze aanvullende polissen aan te bieden worden zorgverzekeraars medeverantwoordelijk voor de soms ernstige gezondheidsschade die kwakzalvers veroorzaken.

Onnodig hoge premies

Aanvullende verzekeringen stimuleren het gebruik van alternatieve geneeswijzen. Als de kosten geheel of gedeeltelijk door de verzekering worden gedekt, verlaagt dat de drempel om van deze zorg gebruik te maken. Zorgverzekeraars stimuleren zo alternatieve geneeswijzen, zoals de chiropraxie, die gevaarlijk zijn en gezondheidsschade veroorzaken. En daarmee tot hogere kosten voor de reguliere zorg leiden. De aanvullende polissen voor alternatieve behandelwijzen zorgen zo voor onnodig hoge premies voor de verplichte basisverzekering.

In december kunnen we weer overstappen naar een andere (aanvullende) verzekering. Zorgverzekeraars zullen tot die tijd van alles doen om burgers ervan te overtuigen bij hen een aanvullende zorgverzekering af te sluiten. Ze zouden hierbij eerlijk moeten zijn en duidelijk aangeven dat alternatieve behandelwijzen niet

(bewezen) werkzaam zijn en dat mensen beter niet naar een alternatieve behandelaar kunnen gaan.

Kwakzalvers moeten niet gelegitimeerd worden door zorgverzekeraars. Hoewel zorgverzekeraars geld verdienen aan het verkopen van aanvullende verzekeringen, hebben ze ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid om te voorkomen dat hun verzekerden onnodige en niet werkzame zorg gebruiken. Zorg die ook nog eens schadelijk kan zijn en tot hogere kosten voor alle verzekerden leiden. Zorgverzekeraars zouden daarom gezamenlijk moeten besluiten om te stoppen met het aanbieden van aanvullende verzekeringen voor alternatieve behandelwijzen.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!